

bejde sig op til at kunne ernære sig paa en hæderlig Maade. Saa kommer Lovgivningen og siger: Nej, Du maa ikke ernære Dig paa en hæderlig Maade. Du maa ikke være Agent eller Speditør. Man tænker ikke paa, at netop ved at forhindre forulykkede Subjekter fra at ernære sig saaledes, gør man dem aldeles umulige og kaster dem enten ind i Tugthuset eller i alt Fald over paa Fattigvæsenet, og det er dog ikke Meningen. — Saa forstaa vi endvidere ikke, hvorfor man nu paa en Gang skal forlange Borgerskab for at drive Sporveje. Der siges udtrykkelig, at til at drive private Jærnbaner skal der ikke Borgerskab, men til at drive Sporveje, f. Eks. Kjøbenhavns Sporvejselskab med dets Mile af Sporveje, skal der nu indføres Borgerskab. Gud ved hvorfor! Det er en Virksomhed, der mange Steder ligger for Kommunerne og udøves af Kommunerne, men hvis det er et stort Selskab, som efter Kontrakt med Kommunen driver Sporvejene, skal det have Borgerskab. Det er noget nyt, som jeg ikke synes, der er nogen Grund til.

Jeg kommer derefter til vort Ændringsforslag under Nr. 6 og skal dertil i al Almindelighed kun bemærke, at vi mene, at det er rigtigt, at der i Loven findes en Definition eller Bestemmelse af, hvad der forstaaes ved Haandværk, og hvad der forstaaes ved Handel i de Tilfælde, hvor det undtagelsesvis skal være frit, saaledes at der ikke fordres Næringsadkomst. Det er naturligvis navnlig med Hensyn til Handelen, at det har sin Interesse. Hvad Realiteten af det Forslag, der er betegnet som § 2 b angaar, ville de Herrer jo se, at vi naturligvis have henført under Frihandel en hel Del flere Genstande end dem, som Regeringsforslaget eller Flertallet have ment at kunne gaa ind paa, og vi have nævnt i vort Forslag de Ting, som vi mene bør være Genstand for Frihandel. Der mene vi, at man bør tage saadanne Ting med som Ærter, Gryn, Honning, Voks, Pølser, Affald fra Slagterier, Skifer, Dræn- og Kloakerør og Træskomagerarbejde. Flertallet er tildels i sine Ændringsforslag gaaet ind herpaa, men de enkelte Ting, som de ikke have taget med, forekommer os virkelig at være af den Beskaffenhed, at det er naturligt, at de blive Genstand for Frihandel. Saa er der endnu stillet et Underændringsforslag udenfor Betænkningen. Det betegnes som stillet af det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (Andersen), det ærede 2det Medlem for 7de Kreds (Vestergaard) og mig; og jeg skal bemærke, at

det ærede 4de Medlem for 8de Kreds (Breinholdt-Vestervig) ogsaa ønsker at anses for Medforslagsstiller. Det gaar i Virkeligheden ud paa, at man i § 2 b skal stryge Ordene „paa Landet“, der staa foran Ordene „tillige Brød“. Det vil altsaa sige, at ligesom alle, Regeringen, Flertallet osv., ere enige om, at paa Landet skal Brød ligesom uformalede Kornvarer være Genstand for Frihandel, saaledes ønske vi nu, at det samme skal være Tilfældet i Købstæderne og Kjøbenhavn, idet vi finde, at er der noget, der skulde være Genstand for Frihandel, er det dog en Ting som det daglige Brød. Skal man ikke en Gang kunne faa Brødet her i Landet, uden at der først skal skaffes Næringsadkomst og opfyldes en hel Mængde Betingelser, saa ser det galt ud, og vi indse ikke, hvorfor Landet skal stilles bedre end Købstæderne og Kjøbenhavn i saa Henseende. Jeg bemærker derved i øvrigt, at ifølge den nugældende Næringslovs § 52 og ifølge det foreliggende Lovforslags § 43 vil der til at drive en eller anden ringe Handel, saasom med Brød, Traad og Garn, Lys, Sæbe, Legetøj og Kager kun udkræves en særskilt Næringsadkomst, som gives uden Betaling. Saa kunde man sige: Ja, men det hele, der her forlanges, er, at den, der vil handle med Brød, skal have en Næringsadkomst, som gives gratis, hvorfor kan man ikke blive staaende ved det? Dertil siger jeg det samme, som jeg allerede har bemærket: Fordi der er mange Mennesker, som ikke kunne faa Næringsadkomst, og med Hensyn til Brødhandelen skal jeg for Kjøbenhavns Vedkommende særlig fremhæve, at hvis det høje Ting ikke vil gaa ind paa et andet Ændringsforslag, vi have stillet, at gift Kone, naar hun er fuldmægtig, skal kunne faa Næringsbevis, saa vil altsaa en gift Kone være udelukket fra at have et Brødudsalg, og efter hvad der er sagt mig, forestaas de allerfleste Brødudsalg her i Kjøbenhavn netop af gifte Koner, som anvende deres Fritid, hvis de har nogen, naar Børnene ere i Skole, til at styre et saadant Brødudsalg. De skulle nu allesammen jages væk, navnlig i de Tilfælde, hvor Manden ikke kan faa Næringsadkomst, hvilket han muligvis ikke kan faa, fordi han er Haandværker eller paa anden Maade driver en Næring, hvortil han har en Adkomst, som forhindrer ham i at faa denne Adkomst ifølge § 43. Jeg skal ikke sige mere om dette Punkt, det forekommer mig saa klart, at for at sælge en saadan Ting som Brød skal man ikke lægge vedkommende unødige Hindringer i Vejen.